

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

564. Dum regula hæc sub nullitate gratia expresse vult, ut in supplicatopne, & quavis impetratione, & concessione beneficiorum per ipsam reservatorum fiat mentio mensis, in quo vacavit beneficium, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

etur, dimoveri nequeat. *Garc. ibid.* citans Bartol. & Ripam in l. admonendi. de iurejurando. & Puteum decif. 101. n. 1. l. 2. est enim juris præsumptio vera ac liquidissima probatio. *Garc. ibid.* ex Alciat. Masc. Menoch. & æquiparata quasi possessioni rejicit onus probandi in Adversarium. *Garc. ibid.* ex Menoch. de præsumpt. l. 1. q. 33. n. 2. Proinde, quod ait Puteus cit. decif. quod provisio ab Ordinario agenti contra provisum Apostolicum possessorem incumbit onus probandi beneficium vacasse in mense Ordinario, intelligendum non est de nostro hoc casu, quo id constare non potest, in quo mense vacavit; sed de casu, in quo id constare potest, & controvertitur, cui incumbat onus probandi Mensum Apostolicum vel ordinarium. *Garc. n. 531.*

6. Nec denique valet in præsentem: quod in casu dubio potius favendum sit reo, quam Actori; & possessori, quam carenti possessione: quia etsi in præsentem sit dubium, in quo mense vacavit beneficium, dubium tamen non est, neque obscurum, quod Ordinarius competat ejus provisio, dum non apparet in mense Apostolico vacasse, uti etiam dubium non est, quod Papa non competat ejus provisio jure reservationis, dum non apparet reservatio. *Castrop. cit. n. 6.*

Questio 363. Quid si ergo certam sit beneficium vacasse in mense ordinario, utrum Ordinarius possit illud conferre in mense Apostolico?

Respondeo affirmative. *Gonz. gl. 11. num. 48.* *Garc. cit. p. 5. c. 1. n. 536.* dicens à nullo hac de re dubitari, nec unquam in Rota disputatum, cum tamen contingat quotidie. Hoc enim beneficium non vacavit in mense Apostolico, etsi ejus vacatio duret ad mensum apostolicum usque; regula autem hæc loquitur de tempore & initio vacationis, nimirum quando contigit obitus beneficiati, seu alius modus vacandi. Sed neque esset bona partitio, si Episcopi nequirent beneficia in suis mensibus vacantia providere, postquam inesset mensis Apostolicus, cum tamen beneficia semel vacantia in mense Apostolico, & sic reservata, semper maneat reservata, *Garc. loc. cit.* Unde jam etiam inferitur, quod beneficia Sede Apostolica vacante vacantia in mense apostolico non referentur per supervenientem regulam mensium novi Pontificis, licet adhuc vacent; cum regula solum reservet beneficia vacatura post sui constitutionem, & non vacantia, *Garc. n. 537.*

Questio 364. Dum regula hæc sub nullitate gratia expressè vult, ut in supplicatione, seu quavis impetratione & concessione beneficiorum per ipsam reservatorum, etiam qua fit motu proprio (motus enim proprius est rollat subreptionem, non tamen supplet intentionem concedentis, nec substantialem defectum, qui committitur in taciturnitate mensis, cujus expressionem expostulat Papa pro valore gratia, ut Castrop. cit. p. 22. §. 5. n. 1. citans Rebuff. & Anton. Gabr. Chok. hic. gl. 13. n. 3.) fiat mentio mensis, in quo vacavit beneficium, qualiter hæc mentio facienda?

Respondeo primò: debet fieri mentio mensis dispositivè, ut ait regula, id est, assertivè &

absolutè dicendo: beneficium vacasse in tali mense, ita ut non sufficiat narrare mensum dubitative dicendo; quod forsitan vacavit, vel vacavit, ut assertur in tali mense. *Chok. hic. gl. 13. num. 3. Gonz. gl. 32. n. 7. 10. 12. Garc. cit. c. 1. n. 656. Castrop. loc. cit. n. 2.* citans Mandos de resignat. gratia. tit. de provision. col. 8. ne, si Papa vi talis narrativæ dubiosæ provideret, exponeretur periculo derogandi Ordinariorum provisioni, quam derogationem unicè per adjectas illas particulas regula vitare intendit. Cùmque plenè aliàs & concludenter probanda sit reservatio ab impetrante, utpote fundamentum gratiæ concessæ, ut latè *Gonz. gl. 11. n. 98.* jam eà probatione non egeret impetrans, ut gratia ei facta subsisteret; cùm non in reservatione certa, sed dubia & sub opinione positâ fundaret suam impetrationem. *Castrop. l. c.* Proinde jam etià non sufficit narrativa facta per clausulas generales conditionales, v. g. si quis à Papa peteret beneficium, quod credit vacasse tali mense; vel si forsè vacavit in alio mense, & sic gratia erit nulla; nisi fortè clarè colligatur, Papam non obstante prædictâ narrativa minùs legitimâ, voluisse gratiam conferre. *Castrop. loc. cit. citans Gonz. ubi ante. n. 15. & Garz. n. 666.*

2. Secundò sufficere narrare, quod beneficium vacaverit in mense Apostolico, seu uno ex reservatis, ab ipso eo, quod exprimitur seu specificetur mensis, negat *Garc. cit. p. 5. c. 1. n. 656.* Affirmat contra *Castrop.* eò quod etiam non specificato in individuo mense, jam ex ista narratione sufficienter constet Papæ, nullum creati Ordinario præjudicium in provisione talis beneficii de se factâ, quæ fuit unica ratio motiva, cur voluerit exprimi mensum. Proinde narratio hæc est satis clara, absoluta & determinata expressio mensis, prout requiritur regula, esto, non sit determinata numericè; hoc enim ipsum per accidens est ad reservationem, sive in hoc numero, sive in alio numero mense vacet beneficium.

3. Tertiò probabilius solum de mensibus reservatis, ubi in iis vacaverit beneficium, facienda est mentio in supplicatione seu impetratione, ita ut provisus à Papa de beneficio vacante in mense Ordinarium, non teneatur in supplicatione de mense illo facere mentionem; id enim solum videtur velle regula, dum Papa, postquàm præmiserat reservationem omnium beneficiorum, quorum vacatio 8. illis mensibus papalibus contingit, nullâ factâ mentione de vacatione contingente in mensibus Ordinarium, mox subjungit: *dedictis beneficiis tunc vacantibus dispositivè mentionem fieri de mense, in quo vacaverint.* *Chok. ad hanc reg. gl. 13. n. 2. Castrop. loc. cit. Garc. n. 657.* referens sic pluries resolutum à Rota contra *Gonz. gl. 39. à n. 49.* censentem, solum mensis ordinarii faciendam esse mentionem: Item contra alios volentes, utriusque mensis, & reservati & ordinarii faciendam mentionem. Porro quod hic dicitur de 8. mensibus reservatis, nimirum ut in concessionibus seu gratiis de beneficiis in iis vacantibus debeat fieri mentio de mense vacationis, id ipsum procedit etiam in 6. mensibus alternativè concessæ Episcopo, cùm illi 6. subrogentur loco illorum 8. cum iisdem qualitatibus. *Garcias n. 658. Chok. loc. cit.*

4. Quartò: dicta mensis reservati expressio facienda est, quoties beneficium in mense reservato vacans obtinetur; sic itaque primò, dum prima provisio fuit nulla, eò quod mensis expressus non fuit, vel quia ab inferiore Collatore facta provisio

de beneficio vacante in mense reservato, & secunda, seu nova obtineretur, in hac secunda mensis debet exprimi. Garc. n. 680. Castrop. loc. cit. n. 7. Gonz. gl. 32. n. 20. &c. De cetero autem, dum mensis expressus fuit in prima gratia, regula hæc locum non habet, siue non opus est, illum iterum exprimere in nova gratia, seu in gratia reformatoria, seu perinde valere. Garc. n. 672. citans Gonz. gl. 32. n. 41. & seq. Caputaq. decis. 215. p. 2. Mohed. decis. 4. de concess. præb. n. 3. Secundò exprimendus est mensis in gratia si neutri; quia est vera gratia & concessio beneficii ad vitandas lites. Castrop. num. 8. Garc. n. 659. Gonz. n. 21. & seq. ubi n. 24. quòd id à fortiori procedat, si certius, qui non fuit in lite, & nullam aliam gratiam habuit, dictam gratiam si neutri obtinuerit. Put. l. 1. decis. q. 48. n. 5. Tertiò non solum in beneficiis vacantibus de jure & de facto, sed etiam in vacantibus de jure tantum; puta, si moriatur, qui habet solum jus, alio existente in possessione beneficii; cum regula loquatur simpliciter, & sit vera vacatio, quæ fit per mortem illius, qui habet jus. Garc. n. 662. citans Bellenz. de subsid. charit. q. 121. & ex eo Chok. n. 6. Gonz. num. 25. Castrop. n. 9. Quartò non solum in vacantibus per obitum, sed quomodocunque vacent, si ob modum vacationis aliàs non sint reservata. Castrop. n. 10. Gonz. n. 26. Garc. num. 665. Qui Auctores tamen advertunt, quòd, licet ita sit de jure, in Dataria tamen admittantur supplicationes beneficiales de aliis vacationibus, præterquam per obitum, puta, per affectationem alterius incompatibilis, per initum in matrimonium absque expressione mensis. Et ideo forsitan praxim interpretari regulam hanc, quòd ad expressionem mensis solum procedere in vacantibus per obitum. Ait tamen Gonz. hanc esse magnam regulæ restrictionem, & hinc sibi adhuc videri verum, quòd mensis sit exprimendus in quacunque vacatione. Adde etiam Garc. num. 666. ideo Datariam admittere supplicationes sine expressione mensis in aliis vacationibus, & non in vacationibus per obitum; quia in vacantibus per obitum regulariter Papa non vult prævenire Ordinarios, in aliis vero vacationibus vult bene prævenire. Quòd si tamen vacatio istiusmodi alia contigerit in mense Apostolico, gratia erit nulla, cum non sit facta mentio de mense, nec in hoc praxim aut stylus contradicit. Quin etiam, ut subjungit Garc. si in vacatione per obitum Papa concederet gratiam de beneficio absque expressione mensis, censeretur velle prævenire Ordinarium, si fortè in mense ordinario vacavit, quamvis non soleat id facere.

5. Quintò, non est necessaria explicatio mensis in beneficiis aliis reservatis; quia hæc sub hac regula non continentur, & in iis cessat ratio finalis regulæ; utpote quorum collatio Ordinario præjudicare nequit. Castrop. n. 11. citans Mand. de sign. gratia. tit. de provis. Gonz. loc. cit. n. 39. Garc. n. 668. citans insuper plures Rot. decis. Sic necessaria non est in vacantibus per resignationem; dum enim resignatio conditionalis est, vacat in Curia, & collatio nequit competere Ordinario. Sed nec Papa ignorare potest, quando vacavit; cum vacent ab illo puncto, quo resignationem admittit, & gratiam signat. Castrop. ibid. Garc. num. 667. Gonz. n. 45. qui tamen hoc ipsum eodem n. 45. & 32. sic limitat, ut, si resignatio in favorem non teneret (quia v. g. intrusus in beneficio illud resignavit) nec haberet effectum, & resignatarius propterea, non vigore resignationis, sed vigore clausularum

generalium: siue vacet præmissò, siue alio modo; contentarum in resignatione intenderet consequi beneficium, necessaria tum adhuc foret mensis expressio. Sed neque in resignationibus simpliciter factis in manibus Ordinarii aut alterius Collatoris inferioris opus est expressione mensis, v. g. si quis in mense Apostolico resignat simpliciter beneficium in manibus Ordinarii (extra Curiam Roman.) & alius obtinet provideri à Papa de tali beneficio ante provisionem factam ab Ordinario, valida est provisio, etsi non sit facta mentio de mense vacationis. Gonz. gl. 32. n. 44. Item non est necessaria in subrogationibus quòd ad beneficia litigiosa, cum hæc subrogatio non possit præjudicare Ordinario, utpote in quolibet mense impedito ad subrogandum. Garc. à n. 671. Castrop. loc. cit. Item in beneficiis jurispr. laicorum, dum ea providet Papa; cum non sint illi reservata. Garc. num. 669. Castrop. loc. cit. neque in beneficiis devolutis ad Papam ab eodem impetratis; quia hæc conferre nequit Ordinarius, cum ab eo ob negligentiam sint avocata. Castrop. ibid. Denique non est necessaria hæc mensis expressio in provisionibus & gratiis ab Episcopis aliisque Ordinariis factis; tum quia hi præsumuntur habere notitiam mensis, in quo contigit vacatio; tum, & præcipue, quia regula loquitur de narrativa faciendi Papæ, ne Ordinarius in provisione præjudicet. Castrop. h. cit. Garc. n. 674. Gonz. gl. 32. n. 46.

Questio 365. Qua ratione per hanc regulam derogetur obstaculo hujus reservationis mensium?

1. Respondeo: ut reservatio per hanc regulam inducta firma persistat, præterquam quòd Papa deroget consuetudines etiam immemorales optandi istiusmodi beneficia hic reservata (de qua optatione dicemus infra, & de ea vide tantisper Castrop. hic p. 22. §. 6. & Garc. cit. p. 5. c. 1. à n. 449.) derogat insuper quaslibet consuetudines, etiam immemorales, & quælibet privilegia, & indulta (quidquid sit de distinctione hoc in puncto inter privilegium & indultum, de quo multa Gonz. gl. 39. q. 1. n. 2. quæ tamen non placent Castrop. h. 6. nu. 10. & quibus Garc. n. 675. ait magis contineri questionem de nomine, quam de re) Apostolica, non tantum concessa simpliciter de disponendo de beneficiis, sed etiam ad disponendum de beneficiis reservatis hac reg. seu vacantibus in mensibus reservatis; sic enim indicant verba regulæ: *de hujusmodi beneficiis*, id est, vacantibus in illis mensibus, cum dictio *hujusmodi* sit relativa precedentium cum omnibus suis qualitatibus. Garc. n. 676. citans Gonz. gl. 33. n. 6. ac ita etiam, ut non solum derogetur indultis ac privilegiis, sed etiam consuetudinibus immemorialibus, non tantum optandi, sed & disponendi & dictis beneficiis, tametsi enim verbum illud *disponendi* videri possit respicere sola indulta, & non consuetudines, quia relatio debet fieri ad proximiora; referri nihilominus etiam debet ad consuetudines; quia dictio illa *ac etiam* augent dispositionem: tum quia eadem ratio militat pro derogandis illis consuetudinibus, quæ pro derogandis privilegiis & indultis. Garc. n. 677. & 678. citans plures Rotæ decis. & Gonz. gl. 35. q. 2. à n. 24. Castrop. loc. cit. Cur tamen, his non obstantibus, non comprehendantur his verbis indulta concessa in Bullis Sixti IV. & Leonis X. de conferendis Canonicatibus, Doctoratibus,